

压
模

Jarmo Saarti

Ya Mo

Merkintöjä sisäisen karkotuksen ajalta

YĀ MÓ

压模

Merkintöjä sisäisen karkotuksen ajalta

kirjaksi toimittanut ja suomeksi kirjoittanut

Jarmo Saarti

Kuvitus:

Yä Mó ja Jarmo Saarti

Julkaisija:

OmrajItraas, Kuopio

© 2018 Saarti, Jarmo

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki,
Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand,
Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-0432-5

Sisällys

YĀ MÓ 压模 (ca 610 – 699) elämä ja teokset	6
VIISAUS	13
Oikea ymmärrys	17
Oikea päättäväisyys	27
HYVEELLISYYS	37
Oikea puhe	42
Oikea toiminta	51
Oikea elinkeino	65
HENKINEN KEHITYS	77
Oikea ponnistus	80
Oikea tarkkaavaisuus	89
Oikea keskittyminen	98

Yā Mó 压模 (noin 610 - 699) elämä ja teokset

Yā Mó (压模) syntyi itäisen Kiinan jo nyt hävinneessä Tā Bù (它不) provinssissa vuoden 610 tienoilla. Hänen kerrotaan jo nuorena kiinnostuneen Mahajana (Mahāyāna) buddhalaisuudesta, jonka kiinalaisen suunnan (Dà Tōngdào -大通道) väännös hänen käytetyin nimimuotonsa on. Koko myöhemmän ikänsä hän kävi ankaraa taistelua Buddhan opin kanssa.

Hänet luetaan myös kiinalaisen daolaisuuden suureksi oppi-isäksi joidenkin tämän opin alahaarojen jo hävinneissä kaanoneissa. Tosin kirjallisuudessa on käyty aina meidän päiviimme asti kiivasta keskustelua Yā Món uskonnollisuudesta ja opista, jota hän olisi kannattanut kaikkein eniten. Ei ole liioiteltua väittää, että hän pyrki ottamaan eri opeista itselleen sopivimman aineksen ja liittämään sen omaan ajatteluunsa.

Hänen syntymäaikaansa ja perhesuhteitaan ei tiedetä tarkasti. Erään tarinan mukaan hän oli paikallisten munkkien luostarissaan kasvattama löytölapsi. Toinen tarina kertoo hänen olleen paikallisen virkamiehen ja hänen kurtisaanirakastajattarensa lapsi, joka luovutettiin edellä mainittuun luostariin.

Lisäksi hänen syntymästään on tietysti useita myyttisiä kertomuksia, joista mielenkiintoisin on väite, että hän on taivaallisen sinisen lohikäärmeen ja erään maallisen neidon jälkeläinen. Näihin kertomuksiin kannattaa suhtautua erittäin kriittisesti, vaikka ne kertovatkin paljon hänen elinajastaan ja kiinalaisesta kulttuurista.

On kuitenkin varsin todennäköistä, että molemmat viralliset tarinat hänen syntymästään - ja useat myyttiset - ovat Yā Mǒn itsensä kehittämiä.

Todennäköisintä on, että hän on käsityöläisten lapsi, jonka onnistui päästä opintielle, ja siten nousta kiinalaisessa hierarkiassa korkeammalle kuin hänen synnyintaustansa olisi antanut aiheutta olettaa.

Yā Mǒn nuoruusaika on hämäryyden peitossa. Jotkut lähteet kertovat hänen vaellelleen eri luostareissa ja maakunnissa nuoruutensa vuosikymmenet. Hurjimmat tarut kertovat hänen toimineen niin kutsutun Silkkien karavaanien kamelinajajana, mutta tästä ei ole tarkkaa

dokumentointia. Tosin hänen teostensa länsimaiset viitteet ja ainekset tukevat tätä tulkintaa. Se voi olla myös myöhempien aikojen toimittajien tekemää editointia.

Ei myöskään väitteestä, että hän olisi tavannut matkoillaan profeetta Muhammedin nykyisen Petran tienoilla joillakin kauppamatkoillaan, ole varmaa näyttöä. Tosin vertaileva aate- ja oppihistorian tutkimus on osoittanut molempien ajattelussa tiettyjä samankaltaisia piirteitä, joten väitteen todenperäisyyttä kannattaa selvittää edelleen.

Itse hän esittää tarinan nuoruudestaan, jossa hän vaeltaa kamelisaattueen mukaan kaukaiseen läntiseen maahan. Maan nimeksi hän esittää *Lopun valtakunnan* ja kertoo tämän maan omituisista tavoista eräissä päiväkirjojensa säilyneissä osissa.

Varmaa on, että hän suoritti virkamiestutkinnon ja sai viran keisarillisessa kaupungissa noin vuonna 630, mutta joutui mielipiteidensä vuoksi varsin pian epäsuosioon ja karkotettiin loppuiäkseen erääseen pohjoiseen maakuntaan pikkuvirkamieheksi.

Hänen kerrotaan murtuneen karkotuksesta niin, että hänen elämästään noin kymmenen vuotta ovat kadonneet. On epäilty, että nämä vuodet kuuluivat rappiolla, riisiviiniä nauttien ja huonoa elämää viettäen.

Hän tyytyi kuitenkin kohtaloonsa ja pyhitti loppuelämänsä kirjoittamiselle ja itsensä kehittämislle.

Jälkimmäiseltä on useita tarinoita, joiden mukaan kehittäminen ei välttämättä aina ollut kovin henkistä tai ainakin kohtasi suuria vastuksia vuosina, joita Yā Mó itse kutsuu taisteluksi usvaisten vuorten lohikäärmeiden kanssa.

Tämä teos sisältää kaiken Yā Món kirjallisen tuotannon, pois lukien virkamiehenä laadittuja asiakirjoja ja kauppauraan liittyviä dokumentteja.

Käsikirjoitukset löysi toisen oopiumsodan aikana Hongkongissa vaikuttanut brittiläinen virkamies John Smith paikallisesta arkistosta. Hän myi ne ennen poistumistaan Kiinasta vuonna 1908 silloin Beijingissä vierailulla olleelle C.G.E. Mannerheimille.

Tämän mukana käsikirjoitus tuli Suomeen ja säilyi perikunnan vinttikomerossa, eräässä matka-arkussa. Matka-arkku joutui sittemmin teoksen toimittajan käsiin ja siitä löytyneistä käsikirjoituksista hän on käsillä olevan teoksen suomentanut ja toimittanut.

Yā Món tyyli kirjoittaa on hänen aikakaudelleen tyypillinen sekoitus päiväkirjamerkintöjä ja eri mittaista runoutta. Fragmentaarisuutta lisää se tosiseikka, että osa käsikirjoituksen rullista ja liuskoista on aikojen myötä joko hapertunut tai kadonnut kokonaan. Lisäksi niiden kirjoitus on haalistunut ja siten osin vaikeasti tulkittavissa.

Teokseen on otettu kaikki mahdollinen jälkipolville säilynyt käsikirjoitusmateriaali, joten sen tyyllinen hajanaisuus kuvastelee alkutekstin joskus silmiinpistävääkin luonnosmaisuuutta.

Tosin tässä näkyy hyvin Yā Món buddhalainen maailmankatsomus, jossa hetki tukeutuu – ja lopulta tukehtuu – jatkuvaan ja loppumattomaan, itseään sokeasti kiertävään ikuisuuteen.

Tämä teos sisältää kaiken Ya Mon jälkeenjääneen kirjallisen tuotannon. Hän oli buddhalainen lyyrikko, joka kirjoitti erakkona ollessaan suppean, mutta kattavan runotuotannon.

Hänen elämänkatsomuksensa on pessimistinen, mutta luonnonläheisyys tuo hänen runoihinsa iloista keveyttä.

